

RED – DOMENIUL ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT

TITLUL: MESERIILE VIITORULUI

DISCIPLINA: CONSILIERE ȘI DEZVOLTARE PERSONALĂ

ARIA CURRICULARĂ: CONSILIERE ȘI ORIENTARE

TEMATICA: PLANIFICAREA CARIEREI

CLASA: A VIII-A

AUTOR: MIKO SIMINA MARIA

Argument:

Recentul raportul PISA (2020) evidențiază că aprox. 47% dintre băieți și 53% dintre adolescentele chestionate în 41 de țări OECD se așteaptă să lucreze într-unul din cele mai populare 10 locuri de muncă până la vârsta de 30 de ani. În fapt observăm masiva concentrare a aspirațiilor de carieră pe un repertoriu redus de ocupații cu atât mai mult cu cât datele indică interesul pentru profesii tradiționale, din secolul XX, chiar al XIX-lea, cum ar fi medici, profesori, manageri, ingineri ori ofițeri de poliție. Cu alte cuvinte, digitalizarea și tehnologizarea masivă a producției par a fi prea puțin luate în calcul de elevi atunci când prospectează lumea muncii, aspect cu implicații socio-economice semnificative pe termen mediu și lung. Tendința riscă să devină una problematică și impune o atenție particulară în condițiile în care se estimează că 39% din locurile de muncă citate de participanții la PISA, ca medie la nivelul țărilor OECD, riscă să fie automatizate următorii 10-15 ani (Mann, Denis, Schleicher, Ekhtiari, Forsyth, Liu, & Chambers, OECD, 2020).

Grupa de vârstă: 14-15 ani

Competența vizată:

Luarea deciziilor legate de continuarea studiilor și carieră prin valorificarea informațiilor despre sine, educație și ocupații

Obiective:

- să diferențieze între tehnologiile utilizate în muncă în diferite etape ale evoluției umane, respectiv în diferite culturi și societăți;
- să explice în termeni de eficiență, productivitate și consecințe asupra omului și societății efectul diferitelor tehnologii;
- să formuleze idei personale cu privire la impactul noilor tehnologii asupra viitorului pieței muncii;
- să-și proiecteze profesia în cadrul unui scenariu intitulat „Lumea muncii mele în anul 2050”.

Strategii de lucru: strategii inductive și deductive – exercițiul, povestirea, problematizarea, analiză comparativă, explicația, jocul de rol.

Resurse: laptop, videoproiector, secvențe din filmele „Munca la fabrică” și „Cum se fabrică?”, fișe de lucru, creioane, cartoane, foarfece, coli de flipchart / tablă școlară, markere.

Durata activității: 120 minute, cu o pauză de 15 minute la mijloc sau când grupul dă semne de oboseală.

Scenariul activității:

Consilierul deschide activitatea explicând pe scurt obiectivul ei (*timp 2 min.*): *Activitatea noastră se intitulează „Cum arată viitorul locului tău de muncă?” și ne va ajuta să înțelegem mai bine cum s-a schimbat mediul economic, cel social și cel tehnologic în care trăim. De asemenea, vom realiza și o proiecție a viitoarei profesii, ținând cont de schimbările pe care le-am remarcat în jurul nostru. Dezvoltările tehnologice recente și creșterea competiției globale au generat o presiune enormă pe industria tradițională. Astfel, multe domenii au cunoscut un declin major al activității industriale, cu întreprinderi care s-au închis sau cu procese de producție care au decăzut (cu exemple din economia locală care să fie cunoscute de copii). Dacă bunicii noștri urmau în mod tradițional o carieră liniară (de ex. o persoană calificată în tâmplărie, a practicat și a trăit din tâmplărie toată viața), acum tinerii sunt nevoiți să învețe permanent și practic să-și schimbe*

profesia frecvent. Știți ce estimează studiile în privința muncii noastre? Că până la pensionare, un adult își va schimba de aprox. 20 de ori locul de muncă!!!

Desfășurarea activității:

1) timp alocat 10 min.

Vă invit să urmărim câteva imagini, voi având sarcina să observați cu atenție personajele, atribuțiile lor, locul în care se află, obiectele pe care le folosesc, trăirile lor emoționale, riscurile la care se expun făcând diverse munci.

Elevii vor viziona o secvență din filmul „*Munca la fabrică*” cu *Charlie Chaplin* (disponibilă la <https://www.youtube.com/watch?v=DfGs2Y5WJ14>). Pe baza filmului, au loc discuții frontale cu copiii pe marginea atribuțiilor personajelor la locul de muncă, uneltelor și ritmului de lucru etc., consilierul încercând totodată să conducă discuția și spre elemente de cultură organizațională (de ex. faptul că personajul principal – un lucrător la banda de producție – este observat inclusiv la baie și grăbit de acolo, de superiorul său), riscuri implicate, eficiență, colegialitate, controlul din partea șefilor, atmosfera de lucru, atitudini față de sarcina de lucru, relaționarea între colegi.

Posibile întrebări și problematizări: *Ce epocă tehnologică evidențiază filmul? Cum era să muncești la o linie de asamblare? Care sunt sarcinile de lucru ale personajului? Cum credeți că se simte angajatul după o zi de lucru la bandă? Oare ce pregătire trebuie să ai ca să poți face ce face Chaplin în aceste imagini? Ce atitudini manifestă personajele? Personajele lucrează cu entuziasm și plăcere? Găsești situații similare și în ziua de azi? Dacă da, explică!*

Acum ar fi interesant să vedem cum se muncește într-o fabrică din timpurile noastre, așa că vă propun un film scurt despre cum se fabrică oțelul inoxidabil:

2) timp alocat 15 min.

Elevii vor viziona producția oțelului inoxidabil prezentată în emisiunea „*Cum se fabrică?*”: <https://www.youtube.com/watch?v=cvXtUKYs3tw> (5 min.)

În mod similar filmului precedent, au loc discuții frontale cu elevii pe baza noii tehnologii folosite în producția inoxului. Posibile întrebări și problematizări, inclusiv prin analogii și diferențieri între cele două situații: *Cum lucrează oamenii la producția oțelului în filmul prezentat? Care este implicarea lor? Care sunt responsabilitățile lor? Ce anume trebuie să cunoască și să stăpânească foarte bine? Sunt diferențe între cele două sisteme de producție? Care ar fi acestea? Care linie tehnologică este mai productivă? Cum ți-ai dat seama că linia modernă este mai eficientă? Dacă ar fi să alegi între cele două fabrici, pentru care ai opta? Cum credeți că este salarizarea muncitorilor? Care credeți că este instruirea necesară pentru a lucra cu roboții industriali, observată în cel de-al doilea film?*

(Răspunsurile posibile și de remarcat mai ales în partea de discuții: oamenii au sarcini de coordonare și supraveghere a producției; se observă robotizarea procesului tehnologic, majoritatea etapelor fiind realizate de mașini; eficiență și productivitate ridicate, măsuri crescute de protecție a sănătății și securității personalului care lucrează pe platforma industrială, sunt necesare competențe sporite în utilizarea tehnologiilor industriale și digitale).

Consilierul subliniază și notează pe tablă / foaia de flipchart 2-3 idei principale emise de elevi cu privire la noile tehnologii.

Oare credeți că putem renunța cu totul la producția în stil tradițional ori la munca manufacturieră? Sunt lucruri și produse pe care le facem ca altădată, unde n-am schimbat nimic? Sau folosim tehnologia modernă în mai mică măsură? Elevii sunt încurajați să exemplifice din experiența personală astfel de cazuri (ex. obținerea produselor lactate tradiționale sau a produselor de tip artizanat – cojoace, costume populare; reparația ori mentenanța ceasurilor etc.)

3) timp alocat 15 min.

Mai departe, vom asculta „*Povestea negotului cu cacao*” și vom extrage câteva concluzii (Anexa nr. 3).

Fie consilierul școlar, fie un elev o citește clar astfel încât să fie ușor de înțeles pentru tot grupul.

Discuții: Apreciază care ar fi procentul de bani care îi revine fiecărui personaj din vânzarea unui baton de ciocolată ținând cont de prețul de vânzare de 10 lei? * Luați în considerare efortul și rolul fiecărei părți în procesul de producție. Putem avea ciocolată fără munca fermierilor? Cum reușesc companiile să producă ciocolată pentru întreaga populație? Ce tehnologii folosesc? Cum se îmbină producția tradițională cu cea modernă?

*Răspunsuri corecte: cea mai mare parte din profitul obținut din vânzarea batonului de ciocolată revine companiilor de ciocolată și magazinelor 28%, urmate de guvern 15%, importatori 14%, iar cumpărătorii de cacao primesc 7% și fermierii obțin 8%.

Pauză – 15 minute

4) timp alocat 15 min. - Joc de creație: „Lumea muncii mele în anul 2050”

Acum vă propun un joc de creație „Lumea muncii mele în anul 2050”. Imaginați-vă că sunteți adulți, societatea s-a schimbat sau nu (în funcție de opțiunea și viziunea fiecăruia) și sunteți la începutul unei noi zile de muncă. Vă puteți inspira din imaginile expuse de mine (Anexa nr. 4) sau vă puteți folosi propria imaginație, în funcție de aspirațiile personale în materie de viitor.

La final, exprimă-te sau descrie-ți ziua de lucru (atribuții, responsabilități, instrumente, rezultate obținute, colectiv din care faci parte, starea de bine, atitudinea față de o nouă zi de lucru etc.) într-una din modalitățile de mai jos:

- desen / colaj;
- mină / pantomimă;
- poezie / versuri sau cântec;
- scenariu / statuie sau joc de rol cu utilizare de marionete, păpuși.

Scenariul se poate crea individual sau se pot forma grupe de copii, în funcție de opțiunile grupului. Se acordă 15 min. pentru conceperea Scenariului 2050 cu punerea la dispoziție a materialelor de lucru necesare: proiecții din 2050 (Anexa nr. 4), creioane, cartoane, foarfece, marionete, păpuși etc.

5) Fixare și sistematizare – joc de creație - timp estimat: 20-30 min. (3 minute / scenariu) în funcție de mărimea grupului și de sub-grupurile constituite.

Fiecare copil sau grup expune în plen scenariul creat. La finalul fiecărei prezentări, consilierul va puncta prin discuții cu copilul / grupul respectiv și va concluziona aspecte referitoare la: tipul muncii (individual, de grup, colaborări), instrumente și tehnologii folosite, timp ocupat vs. timp liber, calitatea vieții – starea de bine, interacțiuni și legături emoționale, veridicitatea vs. fantasticul scenariului etc.

Consilierul va reține și nota pe tablă / foaia de flipchart cel mai relevant element / concluzie / proiecție / idee constatate pentru fiecare scenariu prezentat. În funcție de conținutul proiectat în scenariu, consilierul poate face conexiuni cu ideile, abilitățile și meseriile menționate în cadrul discuțiilor de la cele 2 filme (Munca la fabrică și Cum se fabrică?). De asemenea, se pot obține analogii sau identifica elemente edificatoare pentru nivelul aspirațional al elevilor, realismul profesiei proiectate, pașii necesari pentru a obține și practica o anumită meserie, responsabilități, pregătirea școlară, alte implicații privitoare la prestigiul ocupațional.

6) Evaluarea activității – timp estimat: 3 min.

Mă bucur că am ajuns la acest punct al activității noastre despre Lumea muncii. Pentru mine, a fost o provocare și totodată o plăcere să aflu împreună cu voi Scenarii posibile despre meseriile pe care le vom practica peste aproximativ 30 ani. Acum mi-ar plăcea să exprimați printr-un singur cuvânt modul în care vă simțiți sau emoțiile pe care vi le-a creat activitatea de azi.

Consilierul alocă un scurt interval de timp (30 - 40 secunde) pentru gândire, după care invită elevii, în ritmul lor și în funcție de dorința de exprimare, să spună printr-un singur cum se simt sau ce emoții le-a creat activitatea. La final multumește pentru implicare și efortul manifestat de aceștia, cu evidențierea aprecierilor care se impun.

Recomandări:

Pe tot parcursul activității: Dacă sunt meserii / domenii de activitate pe care elevii nu le cunosc, notați-vă și dați la finalul exercițiului explicațiile necesare întregului colectiv. Astfel, satisfaceți curiozitatea și interesul întregului grup (e posibil ca mai mulți elevi din grup să fie curioși de meseria respectivă), dar mai ales rămâneți concentrat pe exercițiu și evitați denaturarea sa. Ulterior, este mai greu să reveniți la „firul roșu” al activității. De asemenea, încurajați elevii să-și exprime ideile, pornind de la cunoștințele și experiențele lor, de la micile istorii de viață pe care le-au aflat din familia de origine.

Clarificări conceptuale: pe tot parcursul activității, consilierul va explica noțiunile relativ noi pentru copii, ținând cont că terminologia folosită (*epocă, industrializare, oțel inoxidabil* etc.) poate să nu fie accesibilă grupului, din diferite motive. În mod concret avem tacâmuri, instrumentar medical din inox sau folosim oțelul inoxidabil la mobilier, bare și diverse construcții industriale. Un alt exemplu de clarificare în cazul în care grupul are nevoie de repere istorice privind *revoluția industrială*: consilierul se poate documenta în prealabil https://academiaromana.ro/sectii/sectia08_tehnica/doc2018/2018-0926-Banabic-DiscursReceptie.pdf sau din alte surse. Pentru simplificare, imaginea de mai jos expune simplu și intuitiv etapele revoluției industriale.

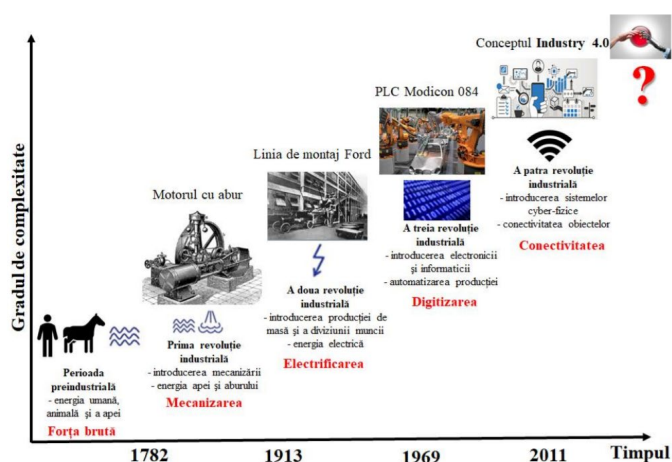

Figura 1. Evoluția tehnicii de la prima la a patra revoluție industrială

Elevii sunt încurajați să-și exprime ideile, pornind de la cunoștințele și experiențele lor. Răspunsurile vor fi întărite și apreciate inclusiv de ceilalți membri ai grupului, prin tact pedagogic și inițiativă din partea consilierului.

Mesajul-cheie: Știi că în numai câțiva ani 20% din meseriile prezentului vor dispărea, iar numeroase alte cariere îi vor ajuta pe tineri să-și găsească propriul drum? Tu cum te pregătești pentru viitorul tău? Oare s-au inventat deja meseriile viitorului?

Bibliografia:

<https://www.youtube.com/watch?v=DfGs2Y5WJ14>

<https://www.youtube.com/watch?v=cvXtUKYs3tw>

<https://prof21.ro/comunitate/metode/161>

https://academiaromana.ro/sectii/sectia08_tehnica/doc2018/2018-0926-Banabic-DiscursReceptie.pdf

Mann, A., Denis, V., Schleicher, A., Ekhtiari, H., Forsyth, T., Liu, E., & Chambers, N. (2020). Dream Jobs? Teenagers' career aspirations and the future of work. Organization of Economic Cooperation and Development. Chicago.

Alte surse:

<https://oanatrifu.ro/2019/04/meseriile-viitorului-ce-joburi-vor-avea-copiii-nostri/>

Anexa nr. 1 - Povestea negotului cu cacao - linkuri pentru resursele de tip imagine folosite:

Fermieri

https://www.istockphoto.com/photo/antique-photograph-of-the-british-empire-drying-cocoa-in-trinidad-gm1204193322-346398784?utm_source=pixabay&utm_medium=affiliate&utm_campaign=SRP_photo_noresults&referrer_url=https%3A%2F%2Fpixabay.com%2Fro%2Fphotos%2Fsearch%2Fculegatori%2520de%2520cacao%2F&utm_term=culegatori+de+cacao

https://www.istockphoto.com/photo/farmer-man-in-cocoa-plantation-tending-and-harvesting-ecuadorian-cocoa-gm1246658274-363216704?utm_source=pixabay&utm_medium=affiliate&utm_campaign=SRP_photo_noresults&referrer_url=https%3A%2F%2Fpixabay.com%2Fro%2Fphotos%2Fsearch%2Fculegatori%2520de%2520cacao%2F&utm_term=culegatori+de+cacao

<https://pixabay.com/ro/photos/cacao-fasole-uscare-ingredient-2430115/>

Cumpărătorii de cacao

<https://pixabay.com/ro/photos/boabe-de-cacao-cacao-ciocolata-iut%C4%83-499970/>

<https://pixabay.com/ro/photos/m%C3%A2inile-cacao-delicios-2430200/>

Importatorii

<https://pixabay.com/ro/photos/nav%C4%83-%C3%AEnc%C4%83rc%C4%83tur%C4%83-recipient-5349847/>

<https://pixabay.com/ro/photos/boabe-de-cacao-africa-ghana-uscat-1850312/>

Comaniile de ciocolată

<https://pixabay.com/ro/photos/ciocolat%C4%83-de-g%C4%83tit-alimente-674508/>

<https://pixabay.com/ro/photos/japonia-sapporo-fabric%C4%83-de-ciocolat%C4%83-360422/>

Magazinele de ciocolată

<https://pixabay.com/ro/photos/deserturi-alimente-1868181/>

Guvernul

<https://pixabay.com/ro/photos/ne-cl%C4%83direa-capitoliului-826991/>

Anexa nr. 2 - Lumea muncii mele în anul 2050 – linkuri pentru resursele de tip imagine folosite:

<https://pixabay.com/ro/photos/auto-vehicul-%C3%AEnainte-viitorul-2651594/>

<https://pixabay.com/ro/photos/robot-robotic-viitor-tehnologie-3d-2658699/>

<https://pixabay.com/ro/photos/crossroads-confuzie-dilema-decizia-1580168/>

<https://pixabay.com/ro/photos/familia-fotoliu-mama-fiii-2972218/>

<https://pixabay.com/ro/photos/city-lun%C4%83-noapte-sky-orizont-4888231/>

<https://pixabay.com/ro/photos/istanbul-turcia-viitor-foto-2372631/>

<https://pixabay.com/ro/photos/monede-cryptocurrency-virtual-3990797/>

<https://pixabay.com/ro/photos/v%C3%A2nt-turbin%C4%83-putere-energie-15280/>

<https://pixabay.com/ro/photos/tren-feroviar-transport-rota%C8%9Bie-3328100/>

<https://pixabay.com/ro/photos/asamblare-grafica-abstractizare-1479716/>

<https://pixabay.com/ro/photos/legume-avocado-vegan-proaspete-2338824/>

<https://pixabay.com/ro/photos/c%C4%83r%C8%9Bi-usa-intrarea-cultur%C4%83-1655783/>

Anexa nr. 3 - „Povestea negoțului cu cacao”

*Procesul producției de ciocolată este unul etapizat și destul de anevoios, în care sunt implicați oameni din întreaga lume. Totul începe de la munca **fermierilor** care cultivă și îngrijesc arborii de cacao timp de 3-5 ani, culeg păsțile de cacao la temperaturi ridicate, înlătură boabele din păsți și le fermentează timp de 6 zile. Mai apoi, le usucă timp de alte 10 zile și pregătesc sacii cu boabe pentru a le vinde cumpărătorilor de cacao.*

***Cumpărătorii de cacao** cântăresc sacii cu boabe și îi depozitează, plătesc fermierii și aranjează sacii pentru a fi transportați către port.*

***Importatorii** se ocupă de transportul din Africa până în țările de destinație, procesează boabele și le transformă în cacao solidă și unt de cacao.*

Comaniile de ciocolată cumpără cacao solidă și untul de cacao, precum și restul ingredientelor, prepară batoanele de ciocolată, investesc în ambalaje și în publicitate. În final, trimit batoanele de ciocolată către magazine.

Magazinele cumpără batoanele de ciocolată de la producători sau distribuitori, iar mai departe vând batoanele cumpărătorilor.

Guvernul impune taxe pentru batoanele de ciocolată.

(Sursa: Reper21, <https://prof21.ro/comunitate/metode/161> după <http://www.ubuntu.ie/teaching-resources/cocoa-trading.html>)

Anexa nr. 4 - Lumea muncii mele în anul 2050

Livrabil 5 - Matrice de verificare ECI

